

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Als een dorstig land

**Ik breid mijn handen uit tot U;
mijn ziel is voor U als een dorstig
land.**

Psalm 143:6

Een dorstig land! Kan dat eigenlijk wel? Kan een land, kan een akker dorst hebben? Eigenlijk niet. Immers, een land *weet* niet dat het dorst heeft. Het heeft wel gebrek aan water, aan vocht. En als het niet besproeid wordt met regen of anderszins, dan verdort alles op die akker. Dan kan er niets op groeien. Maar het land zelf heeft hier geen weet van. Het geeft immers geen bewustzijn.

Een akker is dood en kent zijn eigen gebrek niet.

En hierin is het land het beeld van de mens, zoals hij door de zonde geworden is. Dor en droog en hard en onvruchtbaar voor God. En hij weet het niet! En daarom ook geen roepen om water van de hemel, evenmin als die dorre, droge akker.

Geldt de klacht van de Heere over zijn bondsvolk niet van elk gevallen Adamskind: Mij, de Springader van het levende water hebben zij verworpen, en zij hebben zichzelf bakken uitgehouwen; gebroken bakken, die geen water kunnen houden?

Een dorstig land, dor en droog en hard en onvruchtbaar voor God. maar de verblinde, verwaasde mens weet het niet.

Een dorstig land. Maar het land weet het niet. Het land *heeft* geen dorst.

Wie het *wel* weet, dat is de boer! Hij weet het. Hij voelt het, hij ziet het dat het land dorstig is. En hij bidt, dat de Heere de dorst van het land moge wegnemen door het met Zijn regen te besproeien.

De boer weet het, voelt het dat het land dorstig is, maar hij kan nooit zijn

gevoel van dorst aan de akker meedelen.

En dat kan nu de hemelse landman wel. En Hij doet het bij al Zijn gekenden. Hij komt met Zijn Heilige Geest in dat dorre hart, in die dorstende ziel, en Hij werkt in die ziel het *beseft* van dorheid, van onvruchtbaarheid voor God. Hij brengt de ziel ertoe, dat ze zelf haar dorst gaat bekennen en bewenen en gaat smeken om het water des levens.

De Heere Zelf maakt de dorre ziele-akker begerig, en als Hij ze begerig gemaakt heeft, verrijkt Hij haar grotelijks (Ps. 65:10).

Het is dus niet zo dat de Heere Zich pas tot ons neerbuigt, wanneer wij onze ziele-dorst voor Hem uitklagen. Alsof ooit één mensenkind van zichzelf uit naar God zou gaan dorsten.

De Heere Jezus spreekt juist zalig degene, die zover kwam, dat hij dorsten kan: zalig zijn die honger en dorsten naar de gerechtigheid. Wie maar zover mocht komen dat hij dorsten mag, die is gelukkig te prijzen. Want die dorst naar God en Zijn Christus *wordt* gelest, zo vast en zeker als de Heere een Ontfermer is.

De dichter van Psalm 42, wiens ziel schreeuwt naar de levende God, gelijk een hert dorst naar de waterstromen is in beginsel een geredde zondaar, juist omdat hij dorst kent. En vanuit die dorst bidt en smeekt hij, en op dat smeken doet God hem het verkwikkende levenswater toevloeien, ook al doet Hij het op Zijn tijd en wijze.

Wij denken te hoog van onszelf wanneer wij menen: dorsten kan ik uit mijzelf, en de Heere moet mij alleen het water geven.

De Heere bekroont en beloont alleen Zijn eigen werk.

Dezelfde God, van Wien de stromen

van het levende water zijn, die voortvloeien uit de Rotssteen Christus, wekt ook de dorst naar dat water.

En daarom: als u die dorst naar God nog vreemd is, smee dan de Heere dat Hij u dorstig moge maken. Beken het dan eens voor uzelf, dat de wereld, met alles wat ze te bieden heeft, u toch nooit echt gelukkig kan maken. Echt: het zijn allemaal gebroken bakken, die geen water kunnen houden: schijn-geluk en schijn-vrede! Beken het voor uzelf. En belijd het voor God. Ook uw eigen dorheid en hardheid en onvruchtbaarheid voor God. Heere, maak Gijzelf mijn dorre ziele-akker begerig naar U!

Zalig, die dorsten!

Ik breid mijn handen uit tot U; mijn ziel is voor U als een dorstig land.

Zo iemand dorst heeft, die kome! En die wil, neme het water des levens om niet.

Zo iemand dorst heeft, die kome, en *drinke!* Met de mond des geloofs.

De rivier Gods is *vol* water!

Hoor het woord uit de mond van de Heilsfontein: "Zo wie gedronken zal hebben van het water dat Ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwig leven!"

Dorsten en drinken. Almaar dorsten en almaal drinken.

Het is alles van God!

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

De betalingen van het abonnementsgeld voor de 29e jaargang beginnen binnen te stromen, met daarbij veel giften of overbetalingen. Dat blijkt uit het bedrag dat we in deze verslagperiodes ontvingen nl. f 8.041,21. Twee nieuwe abonnees konden we inboeken, maar ook 139 abonnees, die we mochten noteren uit de ledenlijst van

Werkendam. Zij krijgen een gratis jaarabonnement over 1994 van de kerkeraad. De kerkeraad hoopt en wij met haar, dat velen of allen, abonnee op ons blad blijven. Hartelijk dank kerkeraad. Ter navolging.

Naar aanleiding van een schrijven dat het bestuur van de school in Dundas/Hamilton Canada aan de kerkeraaden van onze kerken hebben gezonden, ontvingen we op de rekening van de school van de kerkeraad van Bennekom f 100,-, van Nieuwkoop f 200,-, van Ulrum f 100,-, van Zaamslag (collecte) f 483,25 en van een kerkeraad, waarvan de naam niet op het bankafschrift stond f 50,-.

Heel hartelijk dank voor de ontvangen giften zowel voor ons blad, als ook voor de school in Canada.

In het bovengenoemde schrijven zegt het schoolbestuur: "de nood is groot, we vragen dringend om uw hulp".

De bankrekening van de school in Nederland is: Rabobank Alphen a.d. Rijn, rek.nr. 34.13.58.053 t.n.v. Rehoboth Christian School Dundas Hamilton. Gironummer van de bank is 43984.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers,

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Bruijgomstraat 2, 4251 EP Werken-dam. Telefoon 01835-1113.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, postbank 704350.

Van de redactie

We zeggen Ds. H. v.d. Ham hartelijk dank voor zijn artikelen over prof. G. Wisse. Zo hebben we als lezers een indruk kunnen krijgen van de inhoud van het boek dat door Ds. Van der Ham is geschreven over aspecten van leven en werk van prof. Wisse. Het is uitgegeven bij Uitgeverij de Groot Goudriaan en bevat 216 blz. We zijn Ds. J. Veenendaal erkentelijk voor zijn bereidwilligheid enkele artikelen

te schrijven over "De toekomst van de Zoon des mensen". Het is nodig en nuttig ons dienaangaande vanuit de Schriften te laten onderwijzen in onze dagen. Verder treft u de gebruikelijke artikelen aan in deze aflevering van Bewaar het Pand.

We leven mee met de gemeente van Poederoyen. Plotseling overleed ouderling Van Veen die veel heeft mogen betekenen voor de kleine gemeente van Poederoyen. We mogen geloven dat hij nu alle strijd te boven is. Gedenke de Heere deze gemeente, de kerkeraadsleden en de familie in al wat nodig is.

AvH.

Nederlandse Geloofsbelijdenis (60)

...om te voeden en te onderhouden...

Het Heilig Avondmaal is door Christus ingesteld. Wij hechten aan het woord "ingesteld". Het zal u de vorige keer duidelijk geworden zijn, dat het in het Heilig Avondmaal niet om een twijfelachtige zaak gaat. Tegen alle bedenkingen in moet én mag voor de Kerk des Heeren de opdracht vaststaan, die eens en voor goed geldt. Het heeft de Heilige Geest behaagd die in Gods Woord bekend te maken. Het is niet uit lust om te herhalen, dat ik dit nog eens onderstreep. Hier hangt alles, wat er verder volgt in artikel 35, van af! En dat is heel wat. Het wezen van het Heilig Avondmaal komt daar uit in allerlei aspecten, die naar het schriftuurlijk belijden onmisbaar zijn.

Voor velen zal het niet zo eenvoudig zijn bij het eerste lezen daar zicht op te krijgen. Voor ons besef is de belijdenis hier wijdlopieg en niet zo belijnd. De moderne mens, die om heldere en korte formuleringen vraagt, kan hier niet terecht. Toch meen ik dat het oordeel verandert als we deze belijdenis leren lezen met een heilbegerig hart. Dan gaan de geheimen van de tafel des Heeren hier open naar het Woord van God.

Laten we ook niet vergeten, dat het om de géestelijke maaltijd gaat. Wat dat wezenlijk inhoudt wordt beter beleefd in het hart van Gods kinderen, dan dat zij het met hun verstand kunnen begrijpen. Als Calvijn in de Institutie, boek 4, hoofdstuk 17 hierover schrijft, dan heeft hij het over een verborgenheid "Tot wier overdenking het verstand en tot wier uitlegging de tong geheel onbekwaam is".

Onmiddellijk daarop lezen we echter "maar toch zal ik de hoofdinhoud van mijn gevoelen uiteenzetten, hoe gebrekkig dan ook, en ik vertrouw, dat het zo ook door de vrome harten niet zal worden verworpen".

Welnu, zo zal het voor ons niet moeilijk zijn om te naderen tot de nadere uitwerking in deze belijdenis. We zullen daar wel enige tijd voor nodig hebben. We gaan dan voor ditmaal zien, hoe het Heilig Avondmaal dient tot geestelijke voeding en onderhoud van de Zijnen. Direct wordt dus beleiden, waarom het Heilig Avondmaal is ingesteld: "om te voeden en te onderhouden degenen, die Hij alrede wedergeboren en in Zijn huisgezin, hetwelk is Zijn Kerk, ingelijfd heeft. Nu hebben degenen, die wedergeboren zijn in zich tweërlei leven: het ene lichamelijk en tijdelijk, hetwelk zij van hun eerste geboorte meegebracht hebben en alle mensen gemeen is; het andere is geestelijk en hemels, hetwelk hun gegeven wordt in de tweede geboorte, dewelke geschiedt door het Woord des Evangelies, in de gemeenschap des lichaams van Christus; en dit leven is niet gemeen, dan alleen de uitverkorenen Gods. Alzo heeft ons God, tot onderhouding des lichamelijken en aardsen levens, aards en gemeen brood verordend, hetwelk daartoe dienstig is en allen gemeen is, zowel als het leven. Maar om het geestelijk en hemels leven te onderhouden, hetwelk de gelovigen hebben, heeft Hij hun gezonden een levend brood, dat van de hemel neergedaald is, te weten Jezus Christus. Dewelke het geestelijk leven der gelovigen voedt en onderhoudt, als Hij gegeten,

dat is, toegeëigend en ontvangen wordt door het geloof in de geest”.

Voor Zijn huisgezin

Het gaat dus om de voeding en het onderhoud van de Kerk van Christus. Het eerste sacrament, de Doop, spreekt van de inlijving in de Kerk. Het tweede sacrament, het Heilig Avondmaal, van het inblijven in de Kerk. Het wordt hier uitgebeeld door het huisgezin. Dat is in dit verband niet vreemd. Het gezin komt uit rond de tafel. Helaas is dat in onze tijd voor meerderen een verdwijnend beeld. Men eet buitenshuis of op ongeregelde tijden... De Kerk een huisgezin! Daartoe behoren allen, die reeds wedergeboren zijn. We gaan er niet aan voorbij dat er zijn die voor het oog van anderen en van zichzelf voluit tot dat gezin behoren. Van wie het nochtans geldt dat zij wel in de kerk maar niet van de kerk zijn. Daar is reden tot zelf-onderzoek. Het mag wel onderstreept worden in een tijd waarin het wel lijkt alsof er geen onbekeerden meer zijn in de kerk...Niettemin kent God alleen volmaakt degenen, die de Zijnen zijn. Het is de roeping van de Kerk om onderscheidend te preken, waarbij ook de roeping van het Evangelie en de verantwoordelijkheid voor ieder die leeft onder dat Evangelie niet voorbijgegaan zal worden. Het heeft veel in dat de Heere Zijn tafel aanricht in het midden van de gemeente. Het is geen tafel voor een gezelschap, maar de tafel voor de Kerk. Hier gaat het dus duidelijk over die wezenlijk tot het huisgezin van de Kerk behoren. De Heere voedt en onderhoudt dat gezin, het leven der genade van de wedergeborenen. Hij doet dat door de bediening van Zijn Woord. Het gebeurt bijzonder door dit sacrament. Calvijn zegt zo tekenend, dat God “als een goed huisvader, die voor zijn kroost bezorgd is” gezorgd heeft voor dit sacrament. Hij heeft het gegeven “door de hand van Zijn eniggeboren Zoon”.

Tweeërlei leven

Het behoort tot het bijzondere van het huisgezin der Kerk dat daar tweeërlei leven is voor de wedergeborenen. Zij hebben het lichamelijke en tijdelijke leven. Dat is ontvangen in de eerste geboorte. Dit leven is het deel van ieder mens hier beneden. Het blijft niet. We raken het kwijt bij de dood. Zij hebben ook het andere leven: het geestelijke en hemelse. Dat leven komt niet uit henzelf. Het wordt

gewerkt door de Heilige Geest en wordt hun deel door de tweede geboorte. We moeten hier denken aan Johannes 3:6 “Hetgeen uit het vlees geboren is dat is vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is dat is geest..” Dat leven is hemels van aard door de bovennatuurlijke werking van de Heilige Geest. Dat leven is niet algemeen. Het is alleen het deel van de uitverkorenen Gods. Tot roem van Gods genade wordt dat hier in artikel 35 zo gezegd. Wat met dat tweeërlei leven bedoeld wordt, zal in het algemeen onder ons geen vragen oproepen. Daarbij zeg ik graag, dat het voor ons allen een dringende zaak moet zijn dat we hiervan weten! Er zijn echter bij dit gedeelte wel twee aantekeningen te maken. Allereerst wordt hier het lichamelijke en tijdelijke leven niet als een minderwaardig iets voorgesteld. God heeft dat leven gegeven. Hij heeft ons ook geschapen naar het lichaam. Wel heeft het lichaam de gevolgen der zonde ondergaan. Het is de dood onderworpen. Dat betekent niet dat het lichaam veracht mag worden. Integendeel, God wil dat het een instrument zal zijn om Hem te dienen. Gods Woord spreekt er zo duidelijk van. Het is vrucht van genade dat de lichamen gesteld worden tot een levende, heilige en Gods welbehagelijke offerande. In de tweede plaats moet het onze aandacht niet ontgaan wat hier gezegd wordt van de wedergeboorte, namelijk dat deze geschiedt door het Woord des Evangelies in de gemeenschap van het lichaam van Christus. God werkt de wedergeboorte middellijk. Denk aan 1 Petrus 1:23 “Gij, die wedergeboren zijt niet uit vergankelijk maar uit onvergankelijk zaad door het levende en eeuwig blijvende Woord van God”. En dan wil de Heere dat doen in de gemeenschap van Zijn Kerk. Daar is de prediking van Zijn Woord. Daar wordt het zaad des Evangelies uitgestrooid en de aarde door Gods Geest toebereid.

Geestelijke voeding

Bij het tweeërlei leven behoort een tweeërlei voeding. Heel eenvoudig werkt onze belijdenis dit uit. God heeft voedsel beschikt voor lichaam en ziel.

Voor het onderhoud van het lichamelijke en tijdelijke leven dient het brood. Hier staat dat God aards en gemeen brood heeft verordend. We zullen hier brood moeten nemen als de aanduiding van het voedsel, dat we

tot onderhoud van ons aardse bestaan nodig hebben. Zo komt het toch ook heel vaak in Gods Woord voor, tot in het gebed des Heeren. Het geldt in die zin voor ieder mens, dat hij buiten brood niet leven kan. We zijn er aan gebonden voor dit leven. Zo kan ook gezegd worden dat dit brood “verordend” is. We horen ervan als God Zijn oordeelswoord bekend maakt aan de gevallen mens, Genesis 3:19 “..in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten..”. Naar Gods bestel dient dat brood om ons lichaam te versterken en te doen groeien.

Er is ook een geestelijke voeding door geestelijk voedsel. We gebruiken dan die woorden niet in de algemene en soms vage zin, zoals we dat veel kunnen horen. Nee, het gaat heel bepaald om die geestelijke voeding, die de wedergeborenen door Gods genade en de werking van Zijn Geest verkrijgen. Daar gaat het hier immers zonder meer om: de versterking van het geestelijk en hemels leven, “hetwelk de gelovigen hebben”. Ondertussen zien we dat in deze belijdenis die twee woorden gebruikt worden: uitverkorenen en gelovigen. Het gaat om de gelovigen in de ware zin van het woord, die in Christus zijn ingelijfd en het leven uit Hem hebben ontvangen, hoeveel strijd of er in hun leven ook aan verbonden is! Die gelovigen kunnen niet zonder versterking door geestelijk voedsel. In het tijdelijk leven is een honger naar de dingen, die we nodig hebben. We moeten erbij zeggen: jammer genoeg ook naar zoveel dingen, die we niet nodig hebben.. Als door Gods genade het hart vernieuwd wordt, dan is er een andere honger. Het is de honger naar God en Zijn gemeenschap, naar de geestelijke spijs. Voor die honger heeft de Heere voedsel gegeven. “..om het geestelijk leven te onderhouden...heeft Hij hun gezonden een levend brood, dat van de hemel nedergedaald is, te weten Jezus Christus..”

Het levende Brood

Op een aparte manier laat de belijdenis zien, dat God zorg gedragen heeft voor de geestelijke voeding door de gave van Zijn Zoon: Hij heeft hun gezonden.. een levend brood. Zo wordt juist de aandacht gericht op Hem, door Wie heel het onderhoud van de Kerk genoegzaam is. Hij is ook inderdaad hét levende Brood. Hier klinkt het Woord door van Johannes 6:51. Die tekst staat in één van de uitgaven van onze belijdenis

eronder geschreven: "Ik ben het levende Brood, dat uit de hemel nedergedaald is; zo iemand van dit Brood eet, die zal in der eeuwigheid leven." Het verband zal bekend zijn. Vijfduizend zijn op een wonderlijke wijze gespijzigd. In aansluiting daaraan predikt Christus Zich-Zelf als het Brood des levens. De schare mocht niet blijven staan bij het wonder op zichzelf. Er moest erkenning van Hem zijn als de van-God-gezonden Christus en een uitgaan naar Hem als het Brood des levens. Die erkenning is er niet, dat uitgaan wordt niet gevonden. Zij vragen zelfs in ongeloof een teken van Hem, dat Hij de Messias is. Hij zou zo'n zelfde wonder moeten doen als eenmaal Mozes gedaan had in het geven van het manna in de woestijn. Ziet, dan boodschap Hij Zich-Zelf als

het van God geschonken Brood des levens en nog krachtiger in dit woord: Ik ben het levende Brood.

Het levende Brood is Hij. Wie dat Brood eet, zal leven in der eeuwigheid. In deze wereld is het onvergankelijk leven niet te vinden. Maar nu is Hij gekomen, neergedaald uit de hemel, voor wie in zichzelf dolende "door vele omwegen om dat leven te zoeken". Door een waar geloof mogen wij het leven vinden door Hem, Die vanwege Zijn verdienste het levende Brood is voor al de Zijnen.

We zijn nog niet klaar. 't Gaat erom, hoe Hij nu juist aan Zijn tafel in dit opzicht uitkomt en gekend wordt! Het tekent meer de grote betekenis van het Heilig Avondmaal voor die hongerenden met een verslagen hart naar Hem.

D. Slagboom.

zulken heen. Er zijn er ook die menen dat zij gezond zijn. Dat is niets nieuws. Dat was ook al zo in de dagen van de omwandeling van de Zaligmaker op deze aarde. Na de roeping van Levi zat de Zaligmaker aan de maaltijd met tollenaars en zondaren. Dat kon de goedkeuring van de Farizeeën en schriftgeleerden niet wegdragen. Daar namen zij aanstoot aan. Zij zeiden tot de discipelen: "Wat is het, dat Hij met de tollenaars en zondaren eet en drinkt?" Maar dan lezen we dat Christus tot hen zegt: "Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering." De Farizeeën en schriftgeleerden dachten dat het wel goed met hen stond. Zij deden hun best. Zij hielden zich aan de wetsvoorschriften. Zij leefden stipt. Maar zij misten ware ontdekking en schuldbeleving. Zij hadden zichzelf niet leren kennen als wetsovertreders. Zij misten de ware verootmoediging voor God. Daarom ergerden zij zich aan de handelwijze van Christus en hadden Hem naar hun eigen gevoelens niet nodig.

Ontdekkende prediking

De juiste prediking draagt een ontdekkend karakter. Het is noodzakelijk zonde en schuld te leren kennen. Zou het niet verontrustend zijn indien het ontdekkend element in de prediking wordt gemist? Het is onzes inziens niet overbodig hierop acht te geven in onze dagen. Zou deze zaak voldoende tot zijn recht komen in onze kerken en buiten onze kerken? Hoe staat het ten deze met de prediking in vrijgemaakte en nederlands-gereformeerde kring? Het is leerzaam en wellicht ook ontdekkend en corrigerend te zien wat in het verleden door onze kerken ten deze is uitgesproken. Twee uitspraken van onze kerken willen we daartoe aanhalen. De eerste dateert uit 1846. Het is een uitspraak van de synode der Christelijk Afscheiden Gereformeerde Kerk te Groningen gehouden. "Door sommigen is geleerd, dat het niet noodzakelijk is, dat iemand, die opregt tot den heere de toevlugt zal nemen, alvorens overtuigd worde van zijne schuld en onmagt, volgens de praktijk van den Heidelbergischen Catechismus, maar dat iedereen tot omhelzing van Christus, ook zonder die voorbereiding geroepen wordt. De Vergadering oordeelt: Dat de Heere Jezus nimmer noodzakelijk noch dierbaar kan zijn, tenzij de zondaar eerst

Verontruste Ontwikkelingen (21)

Ziekte en genezing

Veel zieken

Wie de berichten in de pers een beetje volgt zal het met mij eens zijn dat er sprake is van veel zieken in onze tijd. Wat zijn er veel lichamelijke kwalen. Het ziekteverzuim is hoog. De spanningen in het leven zijn talrijk, waardoor veel mensen overspannen raken. Men kan de problemen niet meer aan. In alle lagen van de maatschappij komt ziekte voor. We denken aan leraren, werknemers van diverse bedrijven, zelfstandige ondernemers en ook huisvrouwen. Wie de volle wachtkamers van de huisartsen beziet, wie let op de ziekenhuizen en de aantallen mensen die daar behandeld worden zou zich bijna gaan afvragen of er nog gezonde mensen zijn. Het valt niet mee om ziek te zijn. De meeste zieken gaan er gebukt onder. Hoe graag zouden zij werken. Hoe kunnen ze ernaar verlangen hun plaats in het maatschappelijk leven of in gezinsverband weer in te mogen nemen. Er zijn in onze tijd heel wat medicijnen en behandelingen. Maar het baat niet altijd. Velen mogen genezen, maar er zijn er ook bij wie de genezing uitblijft. De lichamelijke krachten worden al minder. Het gaat naar het einde van dit leven toe. Al is de medische wetenschap ver voortschreden, er zijn toch grenzen. Alles is ten diepste aan de zegen des Heeren gelegen. Wie ziek is, heeft een arts nodig. Men zoekt beter te worden door middelen of behandelingen. Moge het zo zijn

dat het verwacht mag worden van de Heere, Die de Almachtige is. Hij heeft ook ten deze maar te spreken en het is er, te gebieden en het staat er. Het is ronduit verontrustend dat er zoveel wordt stilgestaan bij de medicijnen en behandelingen en dat er zo weinig verwachting van de Almachtige is.

Weinig zieken

In maatschappelijk opzicht zijn er veel zieken in onze tijd. Maar hoe staat het ervoor als we letten op het aantal mensen dat zichzelf als geestelijk ziek mag kennen? Hoe groot is het aantal dat zichzelf als gans melaats heeft mogen waarnemen? Zijn het er velen die het geleerd hebben dat zij zichzelf niet kunnen reinigen en dat ook andere mensen hen in geestelijk opzicht niet kunnen geven wat zij nodig hebben? Die het hebben leren zoeken bij de opperste Medicijnmeester van ziel en lichaam beide? Wanneer je als ambtsdrager de gemeente doorgaat kom je mensen tegen die volstrekt niet ernstig over deze zaken nadenken. Indien een arts hen zou zeggen dat zij ongeneeslijk ziek zijn, dan zouden zij dat zonder meer geloven. Maar het Woord Gods dat ons zegt dat wij allen geestelijk melaats zijn, dat wij allen ten dode zijn opgeschreven, wordt niet echt geloofd. Men leeft door alsof er niets aan de hand is. Men blijft opgaan in het zin-en-zienlijke. Het ontdekkende en schuldigstellende Woord gaat langs

door den Heiligen Geest overtuigd zij van zijne doemwaardigheid en onmagt, en dat de bovengenoemde stelling aanleiding geeft, om inbeelding voor een oprecht geloof te houden. Niemand zal ook tot den Heere Jezus willen komen, dan die alvorens van zijnen ellendigen staat in zich zelven overtuigd zij, zonder dat wij hierdoor de vrijheid van de werkingen des Heiligen Geestes beperken, maar alleen de gewone wijze zijner werking opgeven, in opzigt tot maat en trap van overtuiging." We denken ook aan het getuigenis van de generale synode van 1953. Daar treffen wij de volgende zinsnede in aan: "Tevens dat krachtens dit verbond, hoe ellendig wij ook in onszelf ons bevinden, wij een recht hebben om te geloven. Om daarvan gebruik te mogen maken, is het noodzakelijk, dat we in de bevindelijke weg leren, dat we God kwijt zijn en van nature in een verbroken werkverbond liggen, dood door de zonden en misdaden en we alleen door een oprecht geloof Christus en al Zijne weldaden deelachtig kunnen worden, waartoe dan ook dit verbond ons de volzalige weg ontsluit."

Deze zaken dienen onder ons vast te staan. Onomwonden dient in de prediking naar voren te komen dat de gehele wereld voor God verdoemelijk is. De mens buiten Christus dient getekend te worden in zijn armoede en schuld. Dat is de weg waarin de Heere wil overtuigen van zonde en schuld.

Van geestelijke ziekten en kwalen. Van de ongeneeslijke toestand. Zo worden mensen in de beleving ziek. Het wordt ondervonden dat men zichzelf niet kan beter maken. Zulke ongeneeslijk zieken krijgen de opperste Medicijnmeester nodig. Voor Hem is niets te wonderlijk. Juist waar er naar de mens gesproken geen enkele hoop op herstel is, gaat Hij genezen. Hij heeft Zelf de ziekten en kwalen van Zijn volk op Zich genomen, Hij heeft al hun ongerechtigheden gedragen. In de weg van lijden en sterven heeft Hij genezing verworven. Christus gebruikt de prediking om van zonde en schuld te overtuigen, maar ook om uit te drijven naar Hem. Bij de Zaligmaker is genezing te vinden voor gans melaatsen. Voor Hem is niets te wonderlijk. Er zijn geen "hopeloze" gevallen voor Hem. Waar alle hoop op genezing vanuit de mens ontvalt en ontnomen wordt, valt het zo mee bij Hem. Mag u daar iets van weten? De vraag moet gesteld worden: denkt u dat u gezond bent of hebt u zichzelf als een ongeneeslijk zieke leren kennen? Wat valt het voor zulken mee bij Christus. Want Hij is niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering. Hij gaat genezen en al meer genezen. Eenmaal zal een volmaakte genezing het deel mogen zijn van klein en groot in de genade. Dan eeuwig en volmaakt God grootmaken en verheerlijken.

A. van Heteren.

lijken?" Wisse was niet de enige die waarschuwde tegen de televisie. Ongeveer in dezelfde tijd schreef professor Van der Schuit: "Daar hebt ge de televisie. Zij is niet een gevaar, maar het gevaar, dat de toekomst van de wereld en kerk verdonkert, omdat er niets meer aandrijft tot zondeprikkeling dan het zien van de verboden vrucht. En de vrouw zag dat die vrucht en die boom een lust was voor de ogen. Het zien van de zonde prikkelt het allermeest tot de daad. Ge moet ze maar eens trachten op te tellen, de gebroken levens die bij en door de televisie zedelijk vermoord zijn." (Professor Van der Schuit schreef deze regels in een meditatie over Luk. 11:4 "En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze")

Mag ik ten avondmaal gaan?

Van november '48 tot maart '49 schreef Wisse in zijn Pastorale Brieven over het heilig avondmaal. Deze bijdragen zijn in brochure-vorm verschenen onder de titel **Mag ik ten avondmaal gaan?** (toen voor de prijs van 75 cents).

Treffend is, wat wijlen Ds. K.G. van Smeden over dit werkje schreef in de Chr. Geref. Kerkbode voor Groningen. "Hier wordt op Bijbelse gronden aangetoond wat er moet gekend worden om in Gods gunst aan te zitten. 't Is waar, het boekje steekt af naar de diepte, maar is toch zó eenvoudig geschreven, dat een kind het begrijpen kan. Met grote instemming en stichting hebben wij dit werkje gelezen. Weet u, wat wij wensten? Dat ál onze belijdenis-catechisanten dit boekje kochten. Dat bij het doen van belijdenis aan ieder namens de kerk dit boekje werd uitgereikt. Dat voor ieder avondmaal, waaraan alhier ruim 400 gasten aanzitten, allen deze lectuur eens lazen en herlazen en overdachten.

Veel onnadenkendheid en oppervlakkigheid mocht eens vervangen worden door een heilbegerig verlangen en zalig genieten van de dis des verbonds. Wij zijn de schrijver dankbaar voor deze eenvoudige pennevrucht, en de uitgever voor de wijze van uitvoering (wat een prachtige en duidelijke letter!)

Het is zaak dat een boekje als dit in onze gemeente, waar misschien in onze kerk het grootste getal ten avondmaal gaat, bij honderdtallen werd verkocht...."

Tot zover wijlen Ds. K.G. van

Eén en ander uit het leven van professor Wisse (6)

Er zijn aardige reacties binnen gekomen. Eén opmerkelijke lezer belde mij, en wees erop, dat het niet juist kan zijn, dat Wisse in september 1938 voorstelde, om ter gelegenheid van het aanstaand huwelijk van onze Prinses een openbare samenkomst te hebben tot het houden van een rede. Deze lezer meende, dat het moest zijn: september 1936. Inderdaad. Mijn dank.

Radio en televisie

Na zijn emeritaat heeft professor Wisse nog veel werk mogen verrichten. Hij schreef in De Wekker, De Vriend der Waarheid, De Banier en in de Zendingsbode uitgaande van de Stichting "De Spaanse Evangelische Zending".

Voorts was hij een vermaard tijdrede-

naar. Hij kon zijn gehoor met gemak twee uur boeien. Hij wist de aandacht te houden. Wisse waarschuwde voor de verwereldlijking en voor "de genotscultuur: in elke straat een muziektent, in elk huis dag en nacht een radio...."

Hij wees ook op de ontzaglijke gevaren van de televisie. "Broeders houden we ons daar maar ver vandaan!" "Een paar jaar geleden werd per televisie vertoond in Amerika in één week 4 inbraken, 10 diefstallen, 2 vergiftigingen, 2 zelfmoorden, 2 ontsnapingen uit de gevangenis en 91 moorden. Als er (neem het aan) nog eens iets goeds te bekijken valt, wat zal er dan van dat goede nog achterblijven" "En wat blijft er over van zogenaamde censuur, als die moest geschieden door mensen die zelf van alles vergoe-

Smeden. Professor W. Kremer (1896-1985) schreef over hetzelfde boekje **Mag ik ten avondmaal gaan?** Kremer zegt: "Er blijven er af, die er zeker moesten komen en er komen er aan, die juist omdat zij het rechte inzicht er in en het godvruchtig gebruik ervan missen, wel tekenen zien, maar de betekenis niet beseffen.

Een boekje als dit kan veel licht geven, voor wie met vragen zitten. Het is een pastoraal gesprek zoals dat door prof. Wisse in "De Wekker" met zijn lezers gehouden is.

Ik zou dit boekje een helper op de weg willen noemen. Laat men daarvan nu ook gebruik maken. Weest niet te traag of te karig voor u zelf om lectuur als deze aan te schaffen....."

Overlijden

Er zou nog veel gezegd kunnen worden. Ik zal dat niet doen. Professor Wisse heeft veel geschreven. Over maatschappelijke en sociale en politieke onderwerpen. Vooral ook over de praktijk der godzaligheid. Waardevol is de positieve leiding die hij mocht geven aan het geestelijke leven.

Tot op het laatst van zijn leven ging hij (als het enigszins kon) 's zondags uit preken. Op de avond van 7 november hield hij in de Koninginnekerk voor meer dan 2000 mensen een tijdrede over de Russische kunstmaan de "Spoetnik".

Zondag 17 november hield hij in Driebergen nog een voorbereidingspreek voor het heilig avondmaal. Het zou zijn laatste preek zijn. De tekst was Jes. 6:5-8. Dinsdagmiddag daarop, 19 november, is hij in zijn woning aan de Parklaan (te Doorn) ten gevolge van een hartverlamming overleden. Professor Kremer schreef in De Wekker: "De dood en het hierna maals, waarvan Wisse zo klaar geschreven heeft, zijn nu voor hem werkelijkheid geworden."

In "Ons Kerkblad", het orgaan van de Christelijke Gereformeerde Kerken van de classis Utrecht, schreef Ds.

K.G. van Smeden een "In Memoriam". Enkele regels geef ik door. "Hoe kon hij, die de tijdgeest onderscheidde als weinigen, met diepe ernst terugroepen naar de oude paden. Soms zó diep doordacht, dat men al zijn verstand erbij nodig had. Dan weer zó eenvoudig, dat de meest ongeletterde het begrijpen kon. Maar ieder kreeg de boodschap mee."

Blijvende betekenis

Met name voor de prediking heeft Wisse onze tijd wat te zeggen. Zijn preken waren gevoelvol. Hij had sterk het besef, dat een prediker een opdracht van de Heere God uitvoert. Het is God Zelf. Die de stof voor de prediking geeft. Het is niet vrijblijvend. Zondaren moeten met God verzoend worden. Dat kan alleen door Christus. Hij is de Middelaar. Buiten Hem blijven we verloren. Er moet gewezen worden op zonde en schuld, opdat er plaats komt voor de Christus. Alleen door het geloof hebben we deel aan Hem.

Wisse had veel aandacht voor het persoonlijke bevindelijke geloofsleven. De preek is bij hem een boodschap tot ontdekking, tot vertroosting en tot opbouw. In de toepassing bood hij een stuk zielzorg. De onbekeerden kon hij liefderijk vermanen. Hoe wist hij de ware naar God bekommerden te bemoedigen. Het kleinste moedigde hij aan. Hij gaf hen onderwijs, hoe ze verder konden komen.

Voorts waarschuwde hij voor zelfbedrog. Hij legde er de nadruk op, dat wij onszelf moeten beproeven, of we de Heere werkelijk kennen. Niet om aan het twijfelen te brengen. Wel om iedere ware gelovige meer en meer te funderen op het enige Fundament Jezus Christus. En degenen die dit ware zaligmakende geloof nog missen, zocht hij heilig ongerust en verlangend te maken. Het grote doel is de eer van God en het behoud van zondaren.

H. van der Ham.

zou zijn. Met betrekking tot de toekomst van de Zoon des mensen wijst de Heere Jezus op het feit, dat de tijd, die daaraan voorafgaat te vergelijken is met de tijd toen Noach leefde. *En gelijk de dagen van Noach waren, alzo zal ook de toekomst zijn van den Zoon des mensen.*

Er wordt door de Heere een vergelijking gemaakt, immers daar wijst het woordje *als* op. De herinnering wordt opgeroepen aan het begin van de menselijke geschiedenis. De eerste les van deze vergelijking is, dat de menselijke geschiedenis zich zal terugbuigen naar haar aanvang. Alles komt te staan in het teken van de val, want in het tijdvak voor de zondvloed vinden wij een mensheid gezeten op de puinhopen van het verloren paradijs, met een heimwee in zich en met een ontembare zucht naar verlangen naar een door de mens zelf te herwinnen paradijs.

De mens zoekt God, Die boven is nu beneden. Zelfverlossing is het allesbeheersend karakter van de tijd voor de zondvloed. U kunt dat zien in Kain, die bij het gemis van God zich op de aarde werpt, op de cultuur en tenslotte de stad van de mens bouwt om daarin God te vervangen. *In Genesis 6:4 staat: In die dagen waren er reuzen op de aarde, en ook daarna, als Gods zonen tot de dochteren der mensen ingegaan waren, en zich kinderen gewonnen hadden, deze zijn de geweldigen, die vanouds geweest zijn, mannen van name.*

Dat waren niet slechts reuzen in gestalte, maar het waren ook in figuurlijke zin reuzen. Reuzen naar de geest, culturreuzen. Vandaag zouden wij zeggen, politieke reuzen, wetenschapsreuzen, militaire reuzen, sportreuzen, kunstreuzen.

Uit het geslacht van Kain werd *Lamech met zijn twee vrouwen de man, die de levensorde van Gods Woord en Wet aan zijn laars lapte.* Hij doorbrak die levensorde. Daarbij zong hij het zegelied op zijn zwaard. Zo zien wij de genots- en geweldscultuur hand in hand gaan voor de zondvloed.

In het gezin van Lamech werden drie zonen geboren, die wel de pioniers van de zogenaamde "beschaving" werden genoemd. De namen van deze zonen waren Jabal, Jubal en Tubal-Kain. *Jabal* was de tentenmaker met het vee eromheen. Hij legde de grondslag voor de sociale samenleving met al de vragen en worsteling daaraan verbonden. De georganiseerde mens en samenleving, die zulk een grote

De toekomst van de Zoon des mensen (1)

En gelijk de dagen van Noach waren, alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen (Mattheüs 24:37)

In een aantal artikelen willen wij stilstaan bij de toekomst van de Zoon des mensen. Zeker in onze tijd is het van groot belang dat wij ons ook dienaangaande door de Schriften laten onder-

wijzen. In Mattheüs 24 voorzegt de Heere Jezus de verwoesting van Jeruzalem en bepaalt hij Zijn discipelen bij de tekenen der tijden, de grote verdrukking, die aan Zijn komst ten oordeel zullen voorafgaan.

En al deze dingen worden verkondigd opdat de Kerk des Heeren waakzaam

plaats zou gaan innemen in de geschiedenis.

Jubal, de maker van de muziekinstrumenten. Het leven moet nu eenmaal op de been worden gehouden. Naarmate het leven al somberder, donkerder en inhoudlozer wordt moet de muziek weerklinken. Wij weten ervan in onze tijd. Millioenen ouderen en jongeren worden meegesleept door de muziek, die middels radio en televisie wordt uitgezonden. De discotheken en house-party's, religieuze popconcerten doen duizenden samenkomen om zich te laven aan het surrogaatleven van de zonde. Nacht en dag moet het doorgaan om de mens op de been te houden.

Tubal-Kain, de vader van de industrie. Industrie en techniek de sluitsteen van het leven buiten God en zonder God. *Wij kunnen alles*. En de hele wereld *aanbidt deze "goden"*. Het is ten diepste *zelfaanbidding*, de oerzonde van het paradijs. Verdwaasde zelfbewustheid leeft in de tent van Lamech, in de tent van de zonde. Het zal zijn als in de dagen van Noach. Vroeg men toen naar God? Verre van daar. Waar vroeg men dan naar? Naar eten en drinken, naar het aardse leven, dat opgaat in stoffelijkheid, materialisme, zinnelijkheid. Men leeft alleen voor de aarde en God mag de hemel houden. Trouwen en ten huwelijk uitgevend. Alles in deze zondige wereld draait om de twee hoofdgoden, vrouwen en geld. Alles waagt men aan deze Goliathszonden. Het is de mens van "het laatste der dagen".

Het gaat ook in de *gewone* en *absurde* gang van het dagelijkse leven buiten en zonder God, als in de dagen van Noach, *naar de slachtbank*. Wij beleven de dagen van Noach. Net als toen, ondanks de oordelen en wereldgerichten van allerlei aard leeft men zich uit en al wat uit Gods Woord tot ons komt wordt hooguit "voor kennis aangenomen". Neen, het is veel erger driest brutaal verworpen. Want één van de zwaarste oordelen, die ons volk en heel de westerse samenleving treft is het oordeel der verharding, en daar volgt het oordeel der verwoesting op. Het is onvoorstelbaar en met geen pen te beschrijven, hoe de Godsverzaking in de samenleving toeneemt. Zo was het ook in de dagen van Noach. *Waarom legt Gods Woord zo de nadruk op de dagen van Noach*. Wel, omdat hierachter een Goddelijke bedoeling schuil gaat. Het worden niet de dagen der reuzen genoemd. Het worden niet de dagen van Lamech

genoemd. Neen, want ten diepste wordt het wereldproces niet bepaald door de reuzen, *maar door de Kerk des Heeren*.

De Kerk des Heeren staat in heel het wereldproces in het middelpunt. Dat de massa der goddelozen op deze wereld tijdelijk een plaats inneemt is mede omdat de Kerk er moet zijn en komen, totdat het getal der uitverkorenen vol zal zijn.

Vervolgens zal die Kerk, net zoals Noach temidden van de goddeloze wereld het op moeten nemen voor God en Zijn Woord en Wet. Zij is met Noach een minderheid, die het voor de levende God behoort op te nemen. *In Noach, in de Kerk staat de naam des Heeren met eerbied gesproken op het spel*.

Noach was immers de prediker der gerechtigheid. Wat wil dat zeggen? Niet alleen, dat Noach oordeel en gericht predikte 120 jaren lang; maar ook, ja juist predikte hij waar God recht op had, en dat sluit in, dat bij verwerping daarvan het gericht zich voltrekt. Tegelijk dat bij het horen en prediken waar God recht op heeft er bekering moet en zal volgen naar Gods eigen Woord. Immers dat woord zal niet ledig tot de Heere wederkeren.

En toch, niet één bekering wordt vermeld, integendeel zij bekenden het niet, staat er in de Schrift.

O, wat ligt hierin een les ook voor de

Kerk en haar predikers in de weergekeerde dagen van Noach. De Kerk moet het met en in haar prediking allereerst opnemen voor God om God, afgedacht van bekering.

De kern van het echte getuigen is om God als God, hetzij dat men het hoort of niet hoort God is het eeuwige waard dat in deze wereld - ja zelfs in zo'n wereld waarin wij leven - Zijn Naam wordt hooggehouden en uitgeroepen. Wij moeten dus niet eerst vragen: Zal het baten? Neen, maar uit liefde tot Gods Naam, recht en heiligheid hebben wij te getuigen. In Gods Naam heeft de Kerk haar positie in te nemen in deze wereld en te verkondigen: Zo en zo is het, also zegt de Heere, zwijg voor Zijn Aangezicht gij ganse aarde.

En wie Gods rechten verwerpt, die zal ook ervaren, dat de Heere Zelf zal zorgen voor Zijn recht en eer.

En zij bekenden het niet. Zij gaven Noach geen gelijk, omdat ze het niet wilden, ze zagen het niet in en ze wilden het niet inzien, totdat de zondvloed kwam en hen alleen wegnam. Dat betekent, de mensheid bleef net zolang in de verharding voortleven en voortzondigen, totdat er geen bekering.....meer mogelijk was.

Het waren de dagen van Noach; want Noach, de Kerk heeft de toekomst, niet de reuzen.

Wordt vervolgd.

Katwijk aan Zee, Ds. J. Veenendaal.

Voor de jeugd

De Samaritaanse vrouw (27)

"Ik ben het, Die met u spreek"

Joh. 4:26b

Beste jongelui!

Toen ik het laatste artikel geschreven had, dacht ik over dat vers genoeg geschreven te hebben. Doch toen ik het zelf weer in het blad las, sprak het mij zodanig aan, dat ik er nog een artikel aan moet wijden.

Mogelijk bemerken jullie dat ik het eerste deel van vers 26 nu heb weggelaten. De tekst, zoals hij dan nu is afgeschreven, spreekt ons dan wel heel persoonlijk aan: "Ik ben het, Die met u spreek".

Het gaat mij nu bijzonder over dat woordje "u". Dat zijn dan in dit geval "ik" en "jullie".

Er is verschil in "tot" iemand spreken en "met" iemand spreken. Als ik "tot" iemand spreek, dan komt het van één kant. Als ik "met" iemand spreek, dan

zit er een zekere wederkerigheid in.

Jezus had eerst "tot" die vrouw gesproken; zie vers 7. Dat is op zichzelf al een wonder, wat we niet over het hoofd moeten zien. De vrouw sprak niet tot Jezus, doch Jezus sprak tot de vrouw. Het contact zoeken gaat dus van Jezus uit. Als het van die vrouw uit had moeten gaan, zou er nooit contact zijn ontstaan. Want de vrouw had voor "deze Jood" niets anders over, dan een verachtelijke blik. Ondanks dat Jezus dit wist, begint Hij toch tot haar te spreken. Zij had Hem niet nodig; en Hij begint met haar te zoeken. Begrijpen jullie nu wat ik bedoel?

Van nature zijn we allemaal aan die vrouw gelijk. Of het zou niet waar moeten zijn, wat er in de bijbel staat, dat er niemand is, die naar God vraagt. Er is niemand die Hem zoekt.

Ook niet tot één toe. Het zou mij niet verwonderen wanneer jullie nu gaan protesteren. Want je zegt natuurlijk: Wij bidden toch? Dat is toch ook zoeken? Als het "echt" bidden is, dan heb je gelijk. Doch laten we eerlijk zijn, er staat ook in de bijbel: Dit volk nadert tot Mij met de lippen, doch het houdt het hart verre van Mij.

Je zult mogelijk zeggen: Moeten we dan maar ophouden met bidden? Vraagt maar veel of de Heere je wil leren bidden. Want ons bidden is zo menigmaal een aaneenrijging van woorden. We doen het inderhaast. We denken er helemaal niet bij na. Dat is natuurlijk, goed beschouwd, heel erg. De Heere moet altijd de Eerste zijn. Hoe menigmaal heeft Hij al niet "tot" ons gesproken. Dat gebeurt iedere keer weer, als de bijbel gelezen wordt. Als er gepreekt wordt. Als je op de catechisatie je bevindt. Jullie begrijpen best wat ik bedoel. En hoe staan wij er dan tegenover? Wij geven meer acht op hetgeen door mensen gezegd wordt, dan op hetgeen door God in Zijn woord gezegd wordt. We zitten menigmaal achteloos in de kerk. Te snoepen, kauwgom op de bank te plakken. Te praten, te vervelen, te slapen enz. Wij zijn dan in feite bezig met de Heere te verachten. De Heere toch zegt: "Ik ben het, die met u spreek". Dat is geen gewoon mens. Het is geen grote van deze wereld. Doch het is de Zoon van God. Hij is Zelf God. Hij is met niemand te vergelijken. Hij is de Heere der heren en de Koning der koningen. Hij hoort alle dingen. Hij weet alle dingen. Hij ziet alle dingen. Hij is overal tegenwoordig. Als het over Zijn heerlijkheid, macht en majesteit gaat, dan is het allemaal onbeschrijflijk. Hij bewoont een ontoegankelijk licht. Hij wordt omringd door een ontelbare schare van engelen. Dat zijn allemaal gedienschte geesten, die vaardig passen op het woord van zijn mond. Hij heeft geen mens nodig. De Samaritaanse vrouw niet. Doch mij en jou ook niet. Laten we dat toch goed beseffen. Vanwege onze verachting, die Hij van ons ontvangt, zou Hij ons allemaal van de aarde moeten wegvagen. Wie alles goed beseft, wat hierboven gezegd is, zal dit moeten toestemmen, namelijk dat Heere rechtvaardig zou zijn, indien Hij nooit één woord tot ons spreken zou, dan alleen dit woord: Brengt ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood, die naar Mij niet luisteren, die naar Mijn woorden niet willen horen.

Ik hoop dat het nu tot jullie door gaat dringen, wat het eigenlijk zeggen wil: "Ik ben het, Die met u spreek". Hij doet dat niet slechts één keer, doch iedere keer weer. Hoe lang al? Denk er eens over na!

O zeker, ik weet wel dat er mensen zijn, die zeggen dat de Heere tegenwoordig niet meer spreekt. Men spreekt dan over een "donkere tijd". Het klinkt allemaal gewichtig, als het zó gezegd wordt. Doch als men onder dat alles blijft, die men is: "onbekeerd", dan geeft men heimelijk God de schuld. Want God spreekt nog wel. Hij doet dat op alle mogelijke wijzen. Hij doet dat niet alleen door middel van Zijn woord, maar ook door middel van alles wat er in de wereld gebeurt. Ik denk dan aan alle rampen, oorlogen, alle mogelijke ellenden. De kranten staan er elke dag vol van. "Is er een kwaad in de stad, dat de Heere niet doet?" De mens is zo Goddeloos, zo blind voor alles wat er gebeurt, dat Gods hand nergens meer in wordt gezien. Voor zover Zijn bestaan niet openlijk geloofd wordt, wordt Hij toch minstens door de massa op dood spoor gerangeerd.

En wat doen wij? Uiterlijk zijn we mogelijk nog een beetje van de wereld onderscheiden. Doch zijn we innerlijk, als we eerlijk zijn, niet net zo goddeloos, als degenen die zeggen in geen God te geloven. Ja erger nog. Want we weten beter, doch we zijn niet beter. En omdat we beter weten, zonder beter te zijn, zal het oordeel des te zwaarder wezen.

"U bent niet zo erg opwekkend", hoor ik iemand zeggen. "Zo trek je geen jonge mensen". Ik kan zo'n opmerking best begrijpen. Of ik het er mee eens ben, is een andere zaak. Want ik moet natuurlijk wel eerlijk blijven. Luister daarom niet naar mij, doch doe het naar de Heere Jezus. Hij zegt: "Ik ben het, Die met u spreek". Wat zegt Hij dan? tot mij, tot jou! Hij zegt: Gij kunt geen twee heren dienen. Gij kunt niet God en de mammon dienen. God en de wereld. De mens wil dat wel. Doch een ieder die dat wil, komt vast en zeker eens bedrogen uit. Dat daar de ogen voor open zullen mogen gaan. Want als dat aan deze zijde van het graf niet gebeurt, dan zal het straks gebeuren, net als het die "rijke man" verging. Doch toen was het te laat. Hij sloeg zijn ogen op, zijnde in de pijn. Uw oordeel Heere, kan niet dan vreselijk wezen.

"Ik ben het, Die tot u spreek". Hij zegt ons veel meer dan de boven aange-

haalde woorden. Hij zegt ook: Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt, en dan zal Ik u rust geven. Hij zegt ook: Volg Mij! Dan moet je alles verlaten, wat je voorheen dienens- en beminnenswaardig scheen. Je moet Hem alleen dienen, liefhebben, eren en vrezen. Je treden in Zijn sporen zetten. Dat kost zelfverloochening. Dan word je in de ogen van je omgeving een "vreemd mens". Doch dat is het ergste niet. Je kunt duizendmaal en meer beter een "vreemdeling" in de wereld zijn, en thuis bij God. Dan omgekeerd.

"Ik ben het, Die met u spreek". Hij zegt ook: Wie Mij volgt, zal in de duisternis niet omkomen. Hij zal het licht des levens hebben.

Wij in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven. Wie in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid.

Als Zijn spreken wordt verstaan, dan gaan we net als die Samaritaanse vrouw, ook "tot" Hem spreken. Dan wordt het een spreker "met" Hem. Dan ga je vragen stellen. Want je weet natuurlijk niet alles in eens. Doch je krijgt belangstelling, werkelijk belangstelling voor geestelijke zaken. Je krijgt dan ook antwoord van de Heere. Want het is dan de begeerte van je hart om voor Hem te leven. En Hij spreekt gewis, tot elk, die voor Hem leeft; Zijn gunstgenoot van blijde troost en vreë. Mits hij niet weer op het spoor der dwaasheid treë. Ik moet weer gaan eindigen. Hij spreekt nog!

Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Themadag Urk

Aan alle jongeren van 15 jaar en ouder

Beste jongelui,

Zo de Heere wil en wij leven, wordt zaterdag 12 februari a.s. de Themadag weer gehouden in de Chr. Geref. Kerk "De Schuilplaats" te Urk. Deze dag wordt georganiseerd door de gezamenlijke Chr. Geref. Jeugdverenigingen (Eben-Haëzer en Maranatha). Het thema van deze dag is "Geef Mij uw hart" (Spr. 23:26).

Dit thema is onderverdeeld in drie deelthema's, nl.

1. De nodiging, n.a.v. Openb. 3:20a en D.L.H. 3/4 art. 8.
2. Ons antwoord, n.a.v. Openb. 3:20b, Luk. 12:36 en Rom. 2:4.
3. Gods appèl, n.a.v. Openb. 3:22 en Spr. 23:26.

De deelthema's zullen respectievelijk

behandeld worden door Ds. L.W. van der Meij (Alphen aan de Rijn), Ds. A. van Ek (Zaamslag) en Ds. J.H. van Dijk (Urk, Maranatha).

's Middags zal er een forum gehouden worden en is er een muzikaal intermezzo van "Hamaäloth" o.l.v. J. Schenk.

De morgenbijeekomst begint om half elf. De middagsamenkomst begint om twee uur. Rond de klok van vier uur hopen we de dag te beëindigen. 's Morgens bij aankomst en tijdens de pauze is er in het jeugdgebouw naast de kerk gelegenheid om koffie, e.d. te drinken. Tevens kan daar het meegebrachte lunchpakket genuttigd worden.

We willen deze keer in het bijzonder jullie aandacht vragen voor de collecte. Deze is voor het Gereformeerd Psychiatrisch Ziekenhuis in Zeist. De grondslag van het G.P.Z. is Gods Woord, zoals beleden in de drie formuleren van Eenheid.

Vanuit deze gereformeerde levensbeschouwing willen ze de patiënten behandelen. Vooral in deze tijd, waarin van alle kanten Gods Woord wordt ondermijnd, behoeven dergelijke instanties extra hulp.

Van de collecte-opbrengst wil het G.P.Z. graag een tandem kopen, zodat de patiënten onder begeleiding kunnen gaan fietsen. Ook is het G.P.Z. hard toe aan nieuwe tuinbankjes en aan een diaprojector.

Wat ze kunnen gaan kopen ligt aan jullie.....!

Tot ziens op de zesde Themadag. We hopen op en bidden voor een door God gezegende dag. Opdat Zijn Naam grootgemaakt mag worden.

Namens de commissie,

Mevr. M.J. Bakker-van Slooten
Wijk 7 nr. 92
8321 TC Urk. tel. 05277-4642

Classis Leeuwarden

De Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden zal op D.V. 25 maart 1994 weer een openbare samenkomst houden in de Chr. Geref. Kerk van Damwoude. Aanvang kwart voor acht. De weleerwaarde heer Ds. H.H. de Haan uit Heerde hoopt dan te spreken over: 'DE GEESTELIJKE LEIDING IN DE PREDIKING'.

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden
Secr. J., de Vries, Pinksterbloem 16
9104 HW Damwoude, tel.: 05111-5377

Boekbesprekingen

J.C. Ryle, VERWACHT U HEM?
Leven in de verwachting van de wederkomst van Christus, 166 blz., f.29,95 Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Leiden. Dit boek bevat een achttal preken die handelen over de wederkomst van Christus en de toekomst van Israël. Vele actuele zaken hebben we aangetroffen. Zo geloofde Ryle dat Israël weer terug zou keren naar Kanaän. De preken besluiten met een onderscheidenlijke aanspraak en toepassing. Ryle wijst erop dat we eerst de letterlijke betekenis van de profetieën moeten nagaan, wat weleens teveel verwaarloosd is, en dan pas de lijnen hebben door te trekken naar het kerkelijke en geestelijke leven van onze tijd. Een waardevol actueel boek.

P. Boer, KAREL DE GROTE IN GEVAAR, f.26,90. Het stripboek is een gezamenlijke uitgave van Uitgeverij J.J. Groen en Zoon en Terdege waarin het boeiende en spannende verhaal, dat informatie geeft over de tijd waarin Karel de Grote leefde, eerder in 38 afleveringen werd geplaatst. De tekeningen zijn van Jaap Kramer.

Gij toch, Gij zijt hun roem.

Psalm 89 : 8.

De kerkeraad van de Chr. Ger. kerk te Poederoijen geeft met droefheid kennis van het plotseling overlijden van haar ouderling

J.C. VAN VEEN

op de leeftijd van 69 jaar.

In alle getrouwheid en met de hem geschonken gaven, heeft hij gedurende 33 jaar de gemeente als ouderling mogen dienen. De Heere sterke zijn vrouw en kinderen in dit smartelijk verlies.

Namens de kerkeraad:
T.C. Bok
J.C. van Veen

Poederoijen, 1 februari 1994.

*Maar die den Heere verwachten,
zullen de kracht vernieuwen.*

Jesaja 40.

Tot onze droefheid behaagde het de Heere, op Zijn tijd en wijze, geheel onverwachts van onze zijde weg te nemen mijn innig geliefde man, onze zeer zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager en oom

JIELIS CORNELIS VAN VEEN

echtgenoot van Rijk Corrie Hartman
eerder weduwnaar van Adriana Wilhelmina Bok

in de leeftijd van 69 jaar.

Woudrichem : R.C. van Veen - Hartman
Poederoijen : W.A.W. Beukhof - van Veen
J.W. Beukhof
Poederoijen : F.M.J. van Veen
Poederoijen : M.J.F. Mey - van Veen
C.J. Mey
Poederoijen : W.J.M. van Veen
J.G. van Veen - van Loon
Waardenburg : J.M. van Steenis - van Veen
J.H. van Steenis
Poederoijen : G.E.A. van Veen
M.F. van Veen - Kolbach
Zuilichem : J.M. van Veen
T.D. van Veen - Bienen
Poederoijen : J.C. van Veen
Geldermalsen : A. Pannekoek
Poederoijen : A.W. Landheer - van Veen
T.P. Landheer
Waardenburg : G.W. Nijhoff - van Veen
C. Nijhoff
kleinkinderen en verdere familie.

1 februari 1994

Rijkswal 12, 4285 AC Woudrichem

De begrafenis heeft zaterdag 5 februari op de Algemene Begraafplaats te Poederoijen plaatsgevonden.

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

Laat uw naaste niet in de kou staan!

Stichting **Ontmoeting** probeert daar wat aan te doen.

Stichting **Ontmoeting** is een reformatorische instelling, die thuislozen opvangt en begeleidt overeenkomstig Gods Woord.

Ook thuislozen zijn immers onze naasten!

Wilt u ons helpen? Geef u dan op als donateur à f 15 per jaar, of vraag nadere informatie aan

Stichting Ontmoeting
s-Gravendijkwal 95,
3021 EH Rotterdam,
tel. 010-4257677.

Ook giften zijn hartelijk welkom:
Postbank
2600356

ABN-Amro Bank
55.82.34.550 t.n.v.
Stichting Ontmoeting
te Rhenen.

Secretariaat:

J.W. Hendriksen, Broekstraat 24, 7021 JX Zelhem, tel. 08340-24479.

Administratie en dienstencentrum:

s-Gravendijkwal 95, 3021 EH Rotterdam, tel. 010-4257677.

Steun onze hulpverlening aan thuislozen

Bestuur: ds. L.W.v.d. Meij (voorz.), A.D. Aarmoudse, J.W. Hendriksen,
Ing. J. Koetzier, K. de Korver, ds. C.J. Meuse, W. van Oostende, ds. A.J. Schalkoort,
A.K.v.d. Staaij, mr. A. van Stuijvenberg, ds. W. van Vlastuin.

Dat geldt niet alleen voor onze verre naaste.

Ook in onze eigen grote steden is nood.

Dulzenden thuislozen lijden gebrek.

WOORD & DAAD

20 jaar hulpverlening!

Via Woord & Daad kunt u uw arme naaste in de Derde Wereld te hulp komen.

Circa tweederde van de wereldbevolking bevindt zich aan de verkeerde kant van de kloof tussen rijk en arm.

Geef uw verre naaste een beter bestaan! Onze materiële hulp gaat samen met het bijbels getuigenis.

Geven doet kinderen leven!

FINANCIËLE ADOPTIE

Een goed voorbeeld van hulpverlening is financiële adoptie.

Voor f 40.- per maand zorgt u voor voedsel, kleding en christelijk onderwijs voor een kansarm kind. Bel ons en meld u aan!

Vraag om ons gratis kwartaalblad. Giften welkom!

STICHTING REFORMATISCHE HULPAKTIE WOORD EN DAAD

Postbus 560 - 4200 AN GORINCHEM - Telefoon 01830 - 24288

Postgiro 30.20.900 - ING Bank 68.23.44.222

Voor AL uw:

boeken - bijbels - CD's
kantoorartikelen

Uw adres:

BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355

Wij hebben iets wat ieders goedkeuring kan wegdragen!

9,75

Drie verrassend veelzijdige Terdeges voor f 9,75

Terdege is hét waardevolle tweewekelijkse familieblad voor het hele gezin. Gemiddeld 86 pagina's ontspannend leesplezier, boeiende informatie, principiële bezinning, verantwoorde rubrieken voor de jeugd van nu, een uitneembare Terdege Junior voor de allerkleinsten.... Kortom een blad waarin een christelijk gezin niets mist. Neem de proef op de som en maak nu vrijblijvend kennis met Terdege.

Ik wil kennismaken met Terdege en ontvang graag drie nummers voor f 9,75.

Dhr./Mevr./Fam.:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

Handtekening:

Terdege, als 't om uw gezin gaat!

In een open envelop zonder postzegel zenden aan
Terdege, Antwoordnummer 1039, 7300 VB APELDOORN.

BP